

REDE

NR 2-2014 40 KR

Noreg

- Vi over seksti: Torstein Dahle **4**
- Unge kommunestyrerepresentanter **6**
- Demokratiet som venter **8**
- Blitz og radiOrakel **10**
- Betel **12**
- Mat: Spinat **19**

Utlandet

- 14** Kurdistan
- 16** Sverige: Reclaim

Kultur

- (ml)-musikal **20**
- Dikt **21**
- Plateanmeldelser **22**
- Bokanmeldelse **25**
- Festivaler **26**

ISSN 0802-3786

Ansvarlig redaktør

Per Waagø

Redaksjon

Camilla Valle Bakke
Tor André Q. Bergli
Kjersti Engen Marsdal
Hege Bae Nyholt

Grafisk formgjeving

Per Waagø og Camilla Valle Bakke

Framsidedfoto

Ellinor Dalbye

Bidragsytarar

Tomas Bertelsen, Jill-Tove Buseth, Torstein Dahle, Erling Folkvord, Kenneth Fuglemsgmo, Martin Halldin, Stein Hoem, Caroline Hellemsvik, Jenny Lundgård, Nora Nystuen, Marina Popovic, Marthe A. Strømmen, Eivinn Winsvold

Adresse Osterhausgate 27, 0183 Oslo

Telefon 22 98 90 70 / 926 19 240

Nett rebell.no

Kontonummer 0530 03 33062

Opplag 1000

Trykk Øyvind Glomvik A/S

Redaktør frå og med neste nummer:

Jørgen Strickert

Abonner

For latterlege 150 kroner får du seks nummer av Rebell.

Bli med

Vi er særst interesserte i både tekst, teikningar, bilete og andre bidrag til Rebell.

Rebell er eigd av Raud Ungdom men blir redigert sjølvstendig etter redaktørplakaten og gjeve ut med stønad frå Norsk kulturfond. Det er ikkje sikkert synet i signerte artiklar representerar korkje redaksjonen eller Raud Ungdom sitt syn, sjølv om det hender.

Stalin jaget actionhelt

Det er ingen tvil om at Stalin tok livet av en hel bråte med folk i sine velmaktsdager. Han klarte likevel aldri å få kloa i den legendariske actionhelten John Wayne.

Det er den britiske forfatteren Michael Munn, som i sin nye biografi om den amerikanske skuespilleren, avslører at diktatoren planla å ta Wayne av dage. Så desperat var faktisk Stalin at han satte i gang en rekke attentatforsøk utover 40- og 50-tallet. Et av forsøkene gikk ut på at to leiemordere skulle gi seg ut for å være FBI-agenter og drepe John Wayne mens han oppholdt seg på sitt kontor. Munn hevder også at amerikanske kommunister nærte et så voldsomt hat mot ham at de forsøkte å ta livet av ham hele to ganger.

Bakgrunnen for dette skal ha vært John Waynes sterke støtte til senator Joseph McCarthy, som gjennom flere år drev intens heksejakt på kommunister og andre venstreorienterte som var bosatt i USA.

Etter Stalins død skal Nikita Krustsjov,

som for øvrig var en ivrig fan av action-helten, ha trukke tilbake ord-

ren. I et privat møte med John Wayne skal statslederen ha informert ham om Stalins planer og forsikret ham om at han fra nå av kunne føle seg trygg.

Like fullt skal to nye forsøk på å myrde Wayne ha funnet sted under innspilling av filmen "Hondo" i Mexico, og da han besøkte amerikanske styrker i Vietnam året 1967.

Til slutt var det kreften som tok knekken på filmkrigeren, 72 år gammel.

Kilde: NRK

LÅTUTT

Rebell beklager

Artikkelen "Eva, kvinnefronten og det store missekuppet" i forrige nummer av Rebell var henta fra nettstedet "Kampdager - 1970-tallets kvinnebevegelse i ord og bilder", og ble trykt med tillatelse fra Kilden. Denne informasjonen falt dessverre ut, noe vi beklager på det dypeste. Vi anbefaler alle å legge turen innom www.kampdager.no

Red.

Rød Ungdom dømt

26. mai i år ble Rød Ungdom dømt til å betale 25.000 kroner til staten og 100.000 kroner i erstatning til forleggerforeninga etter å ha lagt ut skolebøker på nettet i 1999.

- I følge utdanningsloven skal alle ha lik rett til utdanning, sier leder i Rød Ungdom, Marijke Berdahl. - Men så lenge hver elev må ut med tusenvis av kroner hvert år til skolebøker fins ikke

Marijke Berdahl

denne retten i praksis. Ved å legge skolebøkene ut på nettet ville de både vise hvor enkelt det kunne la seg gjøre å gi elevene gratis bøker, og samtidig legge press på myndighetene.

- Dommen er helt urimelig. Det vi har gjort er en politisk aksjon, og det har aldri vært meninga å ramme forleggerforeninga. Ved å gå til sak mot oss og ikke mot staten tar forleggerforeninga et politisk valg.

PW

Arbeidsledige for EMU

Den 15. september skal svenskene ta stilling til om man vil innføre EUs felles økonomiske politikk og dermed vrake den svenske krona til fordel for Euro. I den forbindelse har kampanjen for ja til EMU bestemt seg for å bruke arbeidsformidlingen til å søke etter folk som kan jobbe med kampanjen.

Arbeidsformidlingen er imidlertid lagt opp sånn at man må takke ja til de jobbene man blir tilbudt. Dette betyr at arbeidsløse EMU-motstandere kan bli tvunget til å jobbe mot sin politiske overbevisning eller riskere å miste retten til ledighetstrygd.

Kilde: ETC og SR

FN kritiserer Norge

FNs Kvinnekommisjon har bedt Norge få ut fingeren i sitt arbeid med vold mot kvinner. Bakgrunnen for dette er at kommisjonen er bekymret for at såpass få voldtekssaker i Norge ender med rettsak og straffeforfølgelse. I 2001 ble det anmeldt 635 voldtekter her i landet, mens bare en av ti saker endte med at det ble tatt ut tiltale. Av disse var det igjen bare litt over halvparten som endte med en straffereaksjon.

Kilde: Dagsavisen

Torstein Dahle er siviløkonom, leder for Rød Valgallianse og bruker briller.

I Norge er staten helt ufattelig rik, blant annet på grunn av alle de oljeinntektene som har flytt inn i statskassen de siste 25 årene. Egentlig har Stortinget stor handlefrihet.

Stortingspartiene sitter også med flertallet i alle fylkestingene og i nesten alle kommunestyrene i Norge. Det vanlige er at disse partiene har to helt forskjellige ansikter: Ett ansikt i Stortinget, der partiet er med på å vedta trange rammer, og så et annet ansikt i kommunestyre og fylkesting, der de samme partienes lokalpolitikere beklager seg over for trange rammer.

I årene 2000-2002 har staten gått med enorme overskudd, mellom 130 og 260 milliarder kroner hvert år. Kommunene og fylkeskommunene har derimot gått med underskudd, mellom 5 og 13 milliarder hvert år. For 2003 hadde alle stortingspartiene budsjettforslag som ville gi kommunene underskudd (SV kom nærmest full dekning med en manko på "bare" 0,4 milliarder). Med en slik behandling er kommunene selvsagt nedsunket i gjeld. De betaler renter på en nettogjeld på mellom 70 og 80 milliarder kroner.

De sentrale politikerne på Stortinget og i Regjeringen vet alt om dette. Etter utallige

Spreng rammene

Brev og delegasjoner er ikke nok. Det trengs et kommuneopprør for å komme den kommunale fattigdommen til livs.

møter og brev vet de godt at kommunesektoren er beinhardt skviset økonomisk. Men for å si det på godt norsk: Det driter de i.

De er nemlig mer opptatt av hensynet til norsk storkapital. De er opptatt av at Norge, med en økonomi som er vidåpen for konkurranse på grunn av EØS-avtalen, ikke skal skille seg altfor mye fra de andre. De store partiene (AP, H og Frp) har i flere år vært pådrivere for konkurranseutsetting og privatisering. I 2001 gikk Stoltenberg-regjeringen i spissen for den siste store offensiven: Da ble sykehusene omgjort til helseforetak med bedriftsøkonomiske målsetninger. Og Statoil ble børsnotert.

Kapitalens ekspansjon fører til et press for å åpne stadig nye områder for profittsøkende kapital. Da passer det fint at elendig økonomi kan presse kommunene til å selge arvesølvet sitt: Kraftselskaper, busselskaper og annen eiendom.

Folk ville nok reagere sterkt hvis Stortinget med sin store rikdom skulle vedta at skoler skal nedlegges, skolebygninger forfalle og pleietrengende eldre bli stående i kø. Derfor har Stortinget og Regjeringen funnet på noe lurere.

Teknikken er å vedta et statsbuds-

jett som gir kommunene altfor små rammer. Dermed blir det kommunene selv som får "friheten" til å beslutte hva som skal skjæres ned. Så blir folk sinte på kommunepolitikere, mens de sentrale politikerne kan stå fram og liksom være sjokkert når media spør dem om hva de synes om nedskjæring innenfor skole og eldreomsorg.

Dette fungerer veldig fint for de sentrale politikerne - så lenge kommunepolitikere vil være "realistiske" og holde seg innenfor de rammene de får tredd ned over seg ovenfra. Det er ikke så farlig om kommunepolitikere skriver sinte brev eller fatter protestvedtak - så lenge de likevel sørger for å få vedtatt et budsjett som ligger innenfor rammen.

RV vil ikke være med på dette. Vi kan ikke opptre "ansvarlig" eller "realistisk" overfor dem som sitter med makten. Vi kan ikke akseptere å presse de trange rammene videre ned over folk. Vi må ta utgangspunkt i folks behov, og så må vi sparke oppover - mot maktthaverne.

Når SVs ordfører kandidat Knut

Fagerbakke i Trondheim sier at deres linje vil være å omprioritere innenfor de rammene Erna Solberg gir dem, da kan ikke RV være med.

Vår vei er å prøve å få til et kommuneopprør. Det er

nødvendig å organisere protesten i så stor bredde og med så drastiske tiltak at de politikerne som vil overleve neste stortingsvalg, faktisk blir nødt til å gi etter. Folkeaksjonen Velferd er ett eksempel på noe som kan vokse til nødvendig styrke. Til nå har nesten 100 kommuner, fylkeskommuner og ordførere sluttet seg til. Også en rekke fagforeninger er engasjert gjennom aksjonen For velferdsstaten. Aktuelle aksjonsformer kan være streiker, demonstrasjoner, skattenekt og andre former for ulydighet overfor påleggene ovenfra.

Erfaringene fra de siste årene er entydige: Det holder ikke med brev og delegasjoner. Det må settes makt bak kravene!

Torstein Dahle
torstein.dahle@c2i.net

Hobby:

Sunniva Evjen ting har blitt verre i Norge etter sist valg. Nå vil hun representere Arbeiderpartiet i kommunestyret i Orkdal.

flere barnehager. Det er noe kommunen har ansvaret for og er en sak som kommer til å fortsette i høst.

Sunniva mener barnehager er noe av det aller viktigste i et samfunn og liker ikke planene.

- For å få folk engasjert i saken må man søke den interessegruppa det gjelder. Og når det gjelder barnehager er jo den sinnsykt stor. Den omfatter

unger og foreldre, og folk som meg, sier hun og hever stemmen.

- Folk som ikke har unger ennå, men som kanskje en dag skal bo og jobbe i Orkdalen med unger trenger barnehager i framtida også.

Positivt å være ung

Dessuten tror hun at det vil være enklere for henne å få folk engasjert i et spørsmål som å ta vare på barnehager fremfor, for eksempel, eldreomsorg.

- I sånne saker tror jeg det kan være vanskelig å bli hørt når du er ung. Og kanskje særlig når du er jente, legger hun til.

- Mange eldre har kanskje fremdeles et syn på at jenter ikke behøver å engasjere seg og at de ikke er så bevisst på hva de sier. For eksempel er venninnene til bestemora mi veldig sånn at de hører på han som har vært der i alle år, men ikke på henne

som er så ung. Den har man jo fått høre et par ganger, sier hun og ler litt.

- Men jeg er ikke redd for å høre at jeg er for ung. Jeg synes det å være ung bare er en positiv ting.

Når det gjelder hva hun kan få utrettet i kommunestyret er hun temmelig ydmyk:

- Man vet ikke om man får gjort det man vil. Ting kan ta veldig lang tid. Det kan ta år, ikke sant? Så det viktigste for meg tror jeg er å engasjere meg i de sakene jeg er opp-tatt av og gjøre det jeg mener er best for Orkdal.

Klar i sin sak

Sunniva synes Norge synes har blitt merkbart verre etter sist valg og har ikke særlig tro på Bondevik-regjeringa.

- Arbeidsledigheten har jo økt og skolene har ikke blitt bedre. Jeg tror at så lenge man skal ha ei sånn styring vil det fortsette å gå nedover. Det er fordi jeg ikke ser arbeiderpartirosen øverst når jeg ser på nyhetene lenger, føyer hun til og ler.

Hun tror striden rundt ledervervet har ødelagt en del for AP og kunne ønske at partiet var litt mer klar på sin egen politikk.

- Skal en person gjøre seg forstått må man jo være klar i sin sak, men på lokalt plan, for eksempel i Orkdal, oppfatter jeg at Arbeiderpartiet har vært veldig klare. Ikke bare når det gjelder valg, men også i forhold til hva slags linje man kjører, sier hun.

- Politikere på nasjonalt plan må bli flinkere til å forklare hva ting betyr for deg i lokalmiljøet ditt. Det er mye lettere å skjønne alvoret når noen sier at man ønsker å legge ned Evjen barneskole i Orkdal, enn når noen sier at man skal kutte i skolesektoren.

Sunniva Evjen (21) har alltid vært en stor fan av Gro. Da hun var liten kjente hun trygghet når hun fikk se Arbeiderpartirosen på Dagsrevyen. Hun mener politikere burde blir flinkere til å snakke sånn at folk forstår dem. Dessuten vil hun inn i kommunestyret i Orkdal.

- Jeg har vært politisk aktiv siden valgkampen i 97 og det var også da jeg ble medlem av AUF. Etter det skjedde ting veldig fort og et år senere satt jeg i fylkesstyret i Sør-Trøndelag AUF som miljøleder.

Sunniva står nå på tiendeplass på Arbeiderpartiet sin valgliste i Orkdal. Hun sier selv at hun alltid har vært engasjert, men at hun likevel ikke har hatt noe som helst forhold til politisk ideologi. Det er først og fremst saker i nærmiljøet hun har latt seg rive med av.

- Barnehager har vært en kjempestor sak i Orkdal. Nå er det planer om å legge ned

Politiker

Sunniva Schultze-Florey vil være RVs representant på fylkestinget i Hordaland. Men hun tror ikke hun kan få gjort noe særlig der.

Sunniva Schultze-Florey (18) forteller at hun våknet politisk da hun var omtrent ti år.

- Jeg husker en episode med en kirkeasylant i Oslo som ble tatt av politiet da han stod utenfor kirken han bodde i. De dro ham ut fra området der han holdt til, banket ham opp og kastet ham ut av landet.

Episoden førte til noen av de største demonstrasjonene i landet mot rasisme opp til da, og Sunniva ville være med å demonstrere.

- Foreldrene mine syntes nok jeg var litt liten og heller burde være hjemme og passe småsøsknene mine, men faen i helvete, sier hun og ler.

Kontroll over produksjonsmidlene

Det var uaktuelt for Sunniva som på grunn av at hun er halvt tysk har opplevd å få skylda for både nazismen og andre verdenskrig. Nå hadde hun stiftet sitt første bekjentskap med politisk aktivisme. Åtte år senere sitter hun i landsstyret i Rød Ungdom og stiller som førstekandidat på valglista til Hordaland RV. Hvorfor?

Etter å ha vært medlem av Sosialistisk Ungdom i et år meldte Sunniva seg inn i Rød Ungdom i November 2000. Hun syntes RU var et sted hvor folk tok de viktige diskusjonene.

- I RU dreide det seg om det som var viktig. Man snakket ikke bare om at det var kjøpt med mindre lønn og at skjønnhets tyranniet var dumt, det var dypere diskusjoner om hvorfor verden er så kjipt som den er. Fordi vi har en marxistisk analyse i bunn vet vi bakgrunnen for det som skjer.

Dessuten vil hun lage revolusjon og sosialisme.

- Revolusjonen er en samfunnsomveltning

der alle de undertrykte gjør opprør. Arbeiderne tar kontroll over produksjonsmidlene og det er arbeidskameratene som bestemmer. Under sosialismen forbereder man overgangen til kommunismen og tar oppgjør med gammelt tankegods. Som for eksempel at det finnes forskjeller mellom gutter og jenter som dreier seg om noe annet enn at man har utover- eller innvertiss.

- Årsaken til at jeg stilte opp som førstekandidat var fordi jeg ble spurt, og fordi jeg tenkte at jeg kunne klare det. Jeg syntes det var kult å ha en 18 år gammel jente i fylkesstyret hvor det ellers bare sitter gamlinger.

Sosialistisk skole

Sunniva kan dessuten veldig mye om skolepolitikk. Hun har selv gått på yrkesfag og sikter for øyeblikket mot en jobb som sveisekontrollør. Men på tross av at hun vil inn i fylkeskommunen har hun ikke all verdens forventninger til hva hun faktisk kan få gjort:

- Nei, jeg tror ikke det er så mye man kan få gjort der. De begrensa statlige bevilgningene gjør det veldig vanskelig. Og det at vi lever i en kapitalistisk verden gjør det ikke bedre, legger hun til.

- Alt handler om profitt. Det er vanskelig å drive skolen på kapitalistiske premisser. Det er en type virksomhet som gir avkastning over tid. Samfunnet tjener på den kunnskapen elevene får, men kortsiktig ligger det ikke særlig stor gevinst i det. Skolen må drives etter sosialistiske prinsipper, mener hun.

Men Sunniva vil ikke inn på fylkestinget for å lage revolusjon der.

- Jeg vil at folk som synes skolen er dårlig og at skolesammenslåing er en dårlig idé skal få en stemme. Jeg vil snakke om det folk er interessert i og ikke om hvor man skal kutte.

Sunniva vil nemlig ikke kutte noen steder.

- Jeg vil ikke ta penger fra noen, men prøve å være en stemme for folket. Stort sett så sitter det jo bare reaksjonære tullinger i fylkestinget. De eneste partiene som skiller seg ut er RV og FrP. Jeg vil være den illsinte kjerringa som kjefter og alltid er uenig! Men på en positiv måte, skynder hun seg å legge til.

Demokratiet som venter

- en fortelling om hva vi må gjøre i stedet

Jeg ruslet meg en tur sammen med en venn jeg snakker alt for lite med. Vi pratet om valget og om framtida. Vennen min sa at alt vi har eid, all den lille kontrollen vi har hatt blir tatt fra oss og at han var redd for hvordan det kom til å gå med demokratiet. Han var oppriktig bekymret og urolig for at den tida da samfunnet så på det som en viktig oppgave å fordele rikdommen går mot slutten. Han sa at vi lever i en tid hvor skattelettelser snart kommer oftere enn bussen. Og hvor vinteren tar knekken på folk i deres egne hjem, bare fordi kraftselskapene tjener mest penger på å eksportere kraft og presse strømprisene opp. Han kunne ikke se at noen partier som med rimelig sannsynlighet kunne komme til å styre samfunnet, ville løfte en lilletå for å gjøre noe med det vi anså for en direkte skummel utvikling. Vi snakket om hvor redd vi var for å trå feil. At utdanningssystemet ikke tillot betenkningstid og at den minste nøling eller feilprioritering kunne føre til at man sitter med studielån langt over hodet. Men uten jobb.

- Det er merkelig, sa han. Hvordan ingen politikere sier de vil at folk skal få det verre. At folk skal miste jobben sin eller ikke ha noe sted å bo.

- Men likevel skjer det.

- Ja, sa han. Og så sier de at de ikke kan gjøre noe.

I 1898 ble det innført allmenn, mannlig, stemmerett i Norge. For 90 år siden, i 1913, var det kvinnes tur. Siden da har vi sett fremveksten av en sterk arbeiderbevegelse, vi har sett Arbeiderpartiet bli landets største parti og velferdsstaten har blitt en realitet. All den tid folk har hatt mulighet til å stemme har de stemt for likhet og for et tryggere samfunn. Og makta har vært nødt til å gi etter og fordele godene. Om ikke annet så av frykt for hva folk ellers ville finne på.

Over et århundre senere er situasjonen slik: Gjennom flere år har Arbeiderpartiet gått sammen med de borgerlige partiene om å konkurranseutsette og selge ut offentlig eiendom. Makt har blitt overført fra demokratisk valgte forsamlinger av demokratiske valgte representanter, til private kapitaleiere folk knapt kjenner navnet på. Det er ikke lenger de folkevalgte som avgjør hva slags politikk staten

skal føre. Det er en mulighet de selv har kvittet seg med ved å melde Norge inn i organisasjoner som WTO, og ved å inngå avtaler som GATS og EØS. De pålegger Norge å liberalisere handelen og minske den offentlige sektoren. Og det er avtaler utformet i fora som ligger milevis fra all demokratisk kontroll. Vi er styrt av folk vi ikke har valgt og ikke har muligheten til å fjerne.

Man kan si mangt og mye om det norske Stortinget, men man har i alle fall en teoretisk mulighet til å fjerne Siv Jensen på valgdagen. Lederen for WTO, Michael Moore, kan vi ikke stemme vekk. Investor Svein Erik Hagen (bedre kjent som Rimi-Hagen) har blitt en av Norges mektigste menn ved hjelp av pengesedler, ikke stemmesedler. Ingen har noen sinne sluppet en lapp med sentralbanksjef Svein Gjerdrems navn i en valgurne. Det samme gjelder Kjell Aamot, som er sjef for landets største medieselskap, Schibsted.

Og en ting til: Da Dagbladet før jul offentliggjorde sin årvisse liste over landets 50 mektigste personer, kunne vi lese navnene på 44 menn – og 6 kvinner. Overalt i det som kanskje er verdens mest likestilte land kvoterer menn hverandre inn i diverse lederstillinger, foran bedre kvalifiserte kvinner. Her hvor menn ikke har noe mot likestilling, så lenge vi bare får fortsette å bestemme.

Jeg var nedtrykt, men vennen min så plutselig oppspilt ut.

- Kanskje vi skal slutte å syte om å fordele gode-
ne, sa han.

- Mener du det?

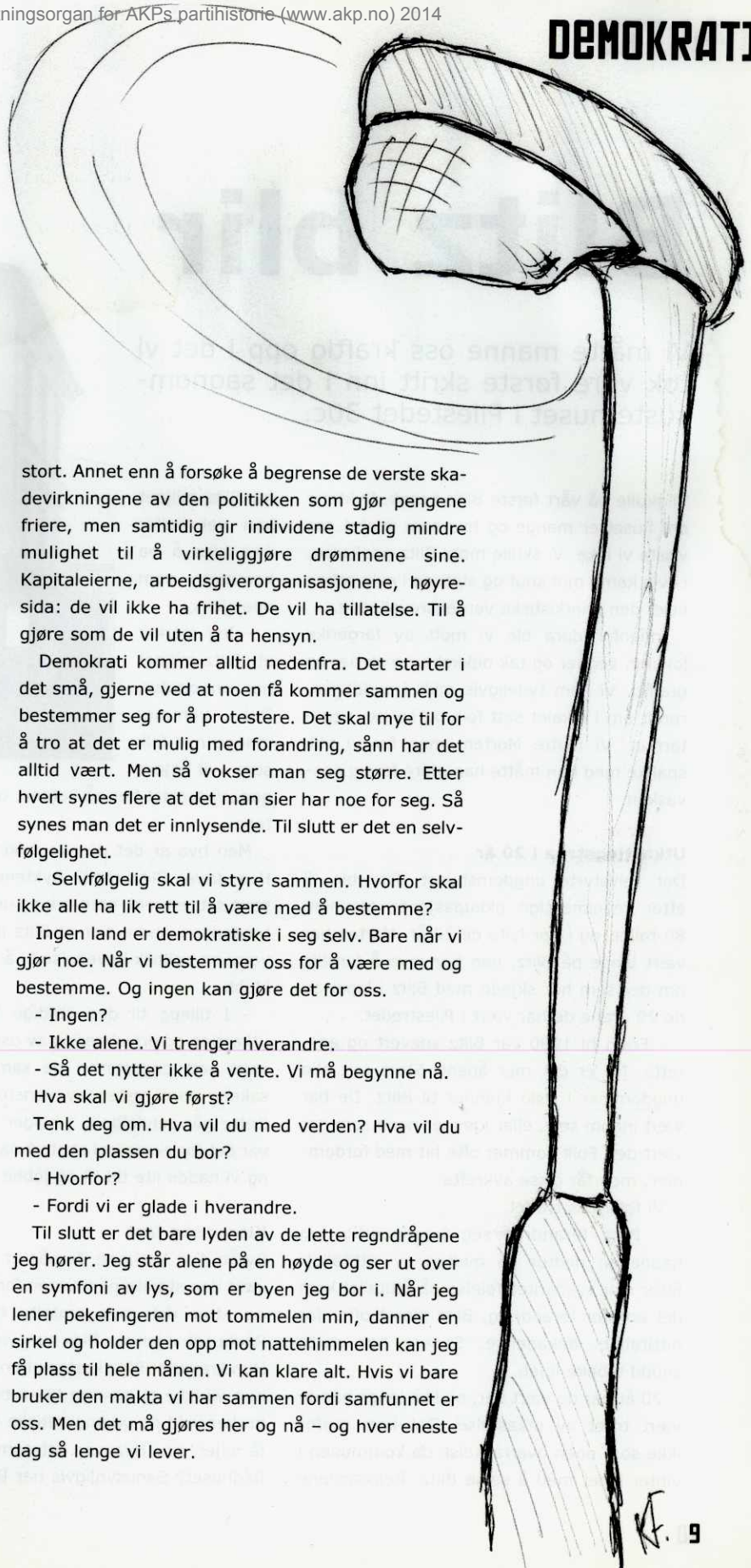
- Det mener jeg.

Jeg var skeptisk.

- Men hva skal vi gjøre i stedet da?

- Fordele makta, så klart.

Når politikere eller eksperter av forskjellige støpninger snakker om at vi "må gjøre det utviklinga krever" er det i selve verket bare pisspreik. Ingen utvikling har sin egen vilje og kan kreve noe som helst fra noen av oss. Fremtida er utelukkende noe vi mennesker skaper – sammen – og som dermed kan forandres av oss. Den negative utviklinga vi ser i dag er et resultat av at makta har blitt flyttet langt

vekk og at vi ennå ikke har klart å komme oss over forvirringa.

- Men det er jo ikke bare å ta makta sånn uten videre?

- Nei, man må jo vite hva man vil.

- Og hva er det?

Jeg ante ikke lenger hvor vi var på vei. Den våte asfalten reflekterte det gule lyset fra gatelykter som strakte seg uendelig i alle retninger. Vi var utvilsomt langt hjemmefra.

- Du vet jo at det er kapitalen som styrer økonomien.

- Riktig, det er pengene som bestemmer. Hvis noe er lønnsomt blir det

automatisk riktig, selv om det betyr at tusenvis av folk mister arbeidsplassen sin og blir nødt til å flytte.

- Så vi må styre økonomien sammen. Kapitalen kan ikke være privat, den må være felles. Da kan ikke noen få menn sitte og ta sånne avgjørelser bare fordi det gjør dem rikere.

Når diverse direktører eller NHO rykker ut og forteller hva som er bra for økonomien snakker de egentlig bare om hva som er bra for dem selv. For økonomien er litt som utviklinga. Så lenge det bare er noen få som faktisk eier pengene og arbeidsplassene finnes det nemlig minst to typer økonomi:

Den som er bra for de som eier, og den som er bra for de som jobber. Det er for eksempel en god idé for eierne når NHO foreslår at ungdom bør gå ned i lønn for å redusere arbeidsløsheten. For dem vil det bety billigere arbeidskraft og flere penger i bingen. For mange ungdommer vil det derimot bety at økonomien deres blir rasert.

- Vi må eie sammen.

- Men det er jo mye som eies av det offentlige nå også, og likevel blir folk sagt opp og forskjellene mellom fattige og rike øker.

- Du hører ikke hva jeg sier; det er vi som må eie!

Det er ikke så mye de politiske partiene kan gjøre av seg selv. Politikken jobb er nemlig å fordele pengene som man synes best. Men når de som bestemmer over pengene sitter på private kontorer og ikke i storting eller fylkesting blir det fort sånn at venstresidas partier ikke har muligheten til å gjøre

stort. Annet enn å forsøke å begrense de verste skadevirkningene av den politikken som gjør pengene friere, men samtidig gir individene stadig mindre mulighet til å virkeliggjøre drømmene sine. Kapitaleierne, arbeidsgiverorganisasjonene, høyresida: de vil ikke ha frihet. De vil ha tillatelse. Til å gjøre som de vil uten å ta hensyn.

Demokrati kommer alltid nedenfra. Det starter i det små, gjerne ved at noen få kommer sammen og bestemmer seg for å protestere. Det skal mye til for å tro at det er mulig med forandring, sånn har det alltid vært. Men så vokser man seg større. Etter hvert synes flere at det man sier har noe for seg. Så synes man det er innlysende. Til slutt er det en selvfølgelighet.

- Selvfølgelig skal vi styre sammen. Hvorfor skal ikke alle ha lik rett til å være med å bestemme?

Ingen land er demokratiske i seg selv. Bare når vi gjør noe. Når vi bestemmer oss for å være med og bestemme. Og ingen kan gjøre det for oss.

- Ingen?

- Ikke alene. Vi trenger hverandre.

- Så det nytter ikke å vente. Vi må begynne nå.

Hva skal vi gjøre først?

Tenk deg om. Hva vil du med verden? Hva vil du med den plassen du bor?

- Hvorfor?

- Fordi vi er glade i hverandre.

Til slutt er det bare lyden av de lette regndråpene jeg hører. Jeg står alene på en høyde og ser ut over en symfoni av lys, som er byen jeg bor i. Når jeg lener pekefingeren mot tommelen min, danner en sirkel og holder den opp mot nattehimmelen kan jeg få plass til hele månen. Vi kan klare alt. Hvis vi bare bruker den makta vi har sammen fordi samfunnet er oss. Men det må gjøres her og nå – og hver eneste dag så lenge vi lever.

Blitz blir

Vi måtte manne oss kraftig opp i det vi tok våre første skritt inn i det sagnom-suste huset i Pilestedet 30c.

Vi skulle på vårt første Blitz-besøk. Ryktene om huset er mange og hva som ventet oss visste vi ikke. Vi skulle møte Blitz-pønkeren, i evig kamp mot snut og stat, og i evig søken etter den anarkistiske verdensrevolusjon.

Innenfor døra ble vi møtt av fargerike lokaler, vegger og tak dekket av malerier og graffiti. Vi kom tydeligvis midt i middagen, rundt om i lokalet satt folk og spiste, vegetarmat. Vi møtte Morten, men før vi fikk snakke med han måtte han gjøre ferdig oppvasken.

Utkastingstrua i 20 år

Det selvstyrte ungdomshuset Blitz ble til etter regelmessige okkupasjoner gjennom 80-tallet, og i fjor fylte de 20 år. Morten har vært lenge på Blitz, han har mye å fortelle om der som har skjedd med Blitz i løpet av de 20 årene de har vært i Pilestredet.

- Fram til 1990 var Blitz snevert og ensretta. Nå er det mer åpent. Stort sett alle ungdommer i Oslo kjenner til Blitz. De har vært innom selv, eller kjenner noen som har vært det. Folk kommer ofte hit med fordommer, men får disse avkrefta.

Vi føler oss truffet.

- Blitz forandrer seg kontinuerlig, og hadde en nedtur på midten av nittitallet. Etter stor solidaritetsfølelse på åttitallet kom det en stor forandring, Blitz ble et offer for nittitallets dekadens. Senere har dette snudd tilbake igjen.

20 år har de vært der, og like lenge har de vært truet av utkastelse. Det kom derfor ikke som noen overraskelse da kommunen i vinter truet med å selge Blitz. Reaksjonene

fra Blitz-miljøet kan vel heller ikke sies å ha kommet som noe sjokk.

- Jeg merker at Blitz-miljøet har en opptur. Det kommer mange nye folk som vil gjøre noe. Vi ser det her på kafeen, og på konsertene.

Men hva er det de nye folkene vil gjøre? Hva driver Blitz med? Ryktene sier at det stort sett er vold, hærværk og udemokratiske tendenser. Andre sier at Blitz har gått fra å være en politisk bevegelse til å bli en musikk-klubb.

- I tillegg til den stadige kampen mot utkastning og privatisering av oss sjøl, er Blitz stort sett engasjert i de samme politiske sakene som resten av venstresida i Oslo. Dette går selvfølgelig i bølger. På nittitallet var det for eksempel et stort nazimiljø i Oslo, og vi hadde lite tid til og jobbe med annet.

Klorer seg fast

Byråd Ann Kathrine Tornås er den som har vært den største pådriveren for salg av Blitz, og etter det mye omtalte hærværket på Rådhuset i januar fikk hun vann på mølla. Hun krever at Blitz kastes ut en gang for alle, hun vil ikke gi husrom til en bevegelse som bruker vold og udemokratiske metoder for å få viljen sin. Hva var det som skjedde ved Rådhuset? Sannsynligvis har Blitz en annen

av Jenny Maria Lundgård
jennym1@hotmail.com

FOTO: BLITZ

versjon enn Tornås. Ganske riktig:

- Vi hadde to demoer ved Rådhuset, på den første skulle vi bare se på møtet, spre gullmynter og løpesedler. Politiet fikk snusen i dette og vi slapp ikke inn. Den andre demoen er den som har vært i media. Vi hadde tenkt å ha en markering utenfor, så fortalte vakta oss at det var satt av hundre tilskuerplasser til oss inne i bystyresalen. Men så ombestemte vakta seg, og låste døra i stedet. Folk ble provoserte, og ville ha opp døra. Det var slik rutene ble knust. Møtene er offentlige og alle har lov til å komme. Dette gjelder tydeligvis ikke blitzere...

Men etter truslene om nedleggelse kommer også kravene om at Blitz skal bevares. Støtten kommer fra mange hold: partier, Kirkens Bymisjon, kjendiser og mange fler. Foreløpig er saken lagt på is til over sommeren og hvem som blir sittende i det nye bystyret etter valget kan være avgjørende. Om Blitz består er derfor usikkert. Om Blitz forblir på kommunale hender er enda mindre sikkert. Morten derimot, er sikker på en ting: reaksjonene vil komme.

- Vi kommer til å klore oss fast. Blitz skal

ikke selges. Uansett hvem kjøperen er. For meg har Blitz vært det stedet jeg kan gjøre noe, både praktisk og politisk. Jeg finner meg ikke til rette i politiske ungdomsorganisasjoner.

Resurssterkt miljø

Men hva har Blitz å bidra med? På mange måter kan huset sies å være snevert, for en liten klikk med mennesker som passer inn i en norm. Er det riktig at Blitz skal bevares for enhver pris, eller burde man prioritere andre typer ungdomsklubber, hvor terskelen for å komme kanskje er lavere? Vi spør Morten hva huset har betydd for hans del, kunne han ikke funnet et annet sted å vanke? Morten mener at Oslo blir en fattigere by uten Blitz.

- Det tar tid å bygge opp et hus som dette. Huset har blitt et symbol på folk med lite ressurser, men som vinner hver gang. Mange benytter seg av Blitz. Huset har en perfekt beliggenhet. Et eventuelt nytt hus vil sannsynligvis bli plassert utafor allfarvei.

- I tillegg er vi mot privatisering. Det er det offentlige sitt ansvar å sørge for ungdomstilbud. Ofte har okkupasjoner rundt omkring i landet endt med at politikerne har gitt ungdommen et hus hvor de voksne teller ledninger og mikrofoner og låser dører. Folk føler ikke noe ansvar, jeg har selv vanka på en ungdomsklubb. Der var jeg en pain-in-the-ass, nettopp fordi jeg ikke følte noe ansvar for stedet. Sånn er det ikke på Blitz. Huset er viktig fordi det har blitt bygd opp av de som har vært her.

Men hva om huset forsvinner? Om politiet bærer hver eneste blitzer ut, skrikende og ropende, om dørene boltes igjen og bare eiendomshaiene står og gliser på trappa?

- Miljøet kommer ikke til å forsvinne. Vi har så mye ressurser, så vi forsvinner nok ikke bak ei låvedør med det første.

FOTO: SUSANNE KASPERSEN

Dronninga

På toppen av Blitz-huset troner lokalradioenes ukronede dronning, RadiOrakel.

her blir vi. Her har vi økonomisk frihet. Vi kan bruke tida slik vi vil. Vi er frie journalistisk sett, ikke under noens veldedighet, slik vi ville vært andre steder. radiOrakel mottar ikke driftsstøtte, bare prosjektstøtte, derfor kan vi si hva vi vil.

Overvåker media

I følge RadiOrakel blir de hvert år kontaktet av 50-60 jenter og gutter som ønsker å jobbe frivillig. Dette er en av de få medieinstitusjonene som ikke krever noen form for utdanning for å arbeide hos dem, bortsett fra et eget kurs i radiojournalistikk. I løpet av 20 år har rundt 1000 kvinner og menn blitt utdannet innenfor radioteknikk og -journalistikk. Mange av disse sitter i dag i fremtredende medieposisjoner. I radioens stjernearkiv på nett, finner vi navn som Christine Koth, Nina Stensrud Martin, Ragnhild Silkebækken, Liv Gulbrandsen og en rekke andre mediepersonligheter. Alle oppvokst i dronningas lokaler.

RadiOrakel er høyt elsket av mange, og blir sett på som viktig av enda flere

- Vi er en medieinstitusjon som overvåker og refser andre medier. Vi avler mange dyktige folk. Vi ser ikke på det som et tap hvis folk fra RadiOrakel forsvinner til andre medier. Vi er viktige fordi vi vinkler saker annerledes. RadiOrakel vil overleve så lenge vi har en kamp å kjempe, og feminisme i media er definitivt en slik kamp.

Christin er klar over at utkastelsen kan bli et faktum. Har hun noen siste ord til Tornås?

- Vi gir oss ikke. Her har vi bodd i tjue år, og her skal vi bli. Om politiet og Tornås kommer og bærer oss ut, kommer vi til å være mer sexy enn noen sinne!

Når vi møter Christin Aamodt (33), er det bare noen få dager siden hun ble kronet til redaktør i verdens eldste kvinneradio.

RadiOrakel ble startet i 1982, da radiomonoopolet ble opphevet og det ble åpnet for lokal radiodrift. Bakgrunnen var den lave kvinneandelen i media, som det trengtes å bli gjort noe med. Radioens formål var, og er fortsatt, å utdanne jenter innen radiojournalistikk og teknikk. radiOrakel er aktivistbasert, og har nå rundt 90 medlemmer som alle bidrar til drift av radioen. Formål er jo vel og bra, men gjør det radiOrakel til en feministisk radio? Eller har de andre knep på lur?

- Her er minst 2/3 av de som jobber jenter, og det skal det alltid være. Hver gang vi skal intervjuer noen ber vi om kvinner, og 50 % av musikken vi spiller har kvinnelig vokal.

Sitter i veggene

I likhet med resten av dem som er i Pilestredet 30c, er også radiOrakel fast bestemt på å bli, selv om de har fått tilbud om nye lokaler. Selv ikke Oslo kommune har guts til å legge ned kvinneradioen. Når vi spør Christin hvorfor de absolutt skal være i dette huset har hun svaret klart:

- RadiOrakel sitter i hver eneste vegg her oppe, her har vi vært siden våren 1983, og

Jesus revolution

Hendene er i været, øynene er lukket, gleden er i ansiktene og Gud er i rommet. Betel- møtet har startet.

Foran: Aleksander Mentzoni og Gro Mentzoni.

Det er fredag kveld og menighetshuset til pinsemenigheten Betel i Trondheim er fullt av folk. Ungdom i alle aldre har møtt opp. Bandet "Pure" spiller kristenrock, og publikum lar seg rive med. På scenen står det glade sangere og synger om Gud og hvor herlig alt er, like bak dem står en storskjerm med sangteksten så publikum kan synge med. Innimellom er det bønn og prekener og en og annen James Brown, mens lederne Aleksander og Gro Mentzoni styrer det hele. Her snakkes det om å ta over og frelse byen for å hjelpe folk med å finne Jesus. "Gud har gitt oss denne byen!" kan man høre fra sce-

nen. Det er opp til ungdommen å spre ordet og få med flere. En kristen revolusjon skal ta byen med storm. Halleluja.

Ser man seg litt rundt i lokalet blir man møtt av et hav av farger, former og stiler. Rett bak meg sitter noen i joggedress, ved siden av meg en jente i fargerike klær og langt framme kan jeg skimte nagler og hane-kam.

- Her er alle velkomne, sier Betel-leder Gro Mentzoni.

- Betel og Betels ungdomsarbeid, Unbad, er et sted hvor ungdom kan være og treffe andre. Det er et alternativ til fyll og narkoti-

ka, men også et sted hvor likesinnede som har åpnet sitt hjerte for Jesus kan treffes.

Og man finner faktisk alle slags typer mennesker. Også de mindre heldige. For mange er Betel et sted hvor man kan søke råd og hjelp.

- Vi tar imot alle som er interessert og gjør så godt vi kan for å hjelpe dem som trenger det, konstaterer Gro.

Betel driver et rehabiliterings senter på Sørums gård for ungdom med rusproblemer. De fleste medlemmene av Unbad mener at alkohol og narkotika gir falsk rus, og at

man ikke har kontroll over sinnet og kroppen i rusa tilstand. Men et glass vin til middagen går an, og her og der stikker en dåse snus fram fra lommene.

Det å hjelpe andre er viktig i menigheten. Solidaritet og fred er et ønske også i Betel, men gjennom Gud. Betelmedlemmer har ingenting i mot ikke-kristne, men Gud og Jesus er den eneste og rette veien. Tror man ikke, ender man opp i helvetet. Og derfor er det viktig at andre også blir kjent med Ham. Derfor kan man finne Betels utsendte gående rundt i de forskjellige bydelene og spre guds ord. På veggene i menighetshuset hen-

Jesus er tilbake - og han har følge!

av Caroline Hellemsvik og Marthe A. Strømmen
symra_@hotmail.com | marthe@heliokitty.com

ger et kart over "slagplanen". Her er byen delt i soner og medlemmene kan velge hvilken sone de vil gå i. Byen skal tas og vi skal bli frelst.

Når møtet er over, rusler noen hjem til sitt mens de fleste blir igjen på kafé. Nede i konferanse rommene har ungdommen pyntet med levende lys, puter og musikk. I kroken selges det muffins, kaffe og brus og rundt bordene sitter ungdom og prater som ungdom flest. Jeg hører temaer som musikk, politikk og sosiale begivenheter, og innimellom litt om Jesus og Gud. Livet er vakkert, verden er flott og Gud er i rommet.

Jeg ser ham ikke, men rusler hjemover vel vitende om at jeg havner i helvetet.

Jesus var en fyr som visstnok levde for lenge siden. Enkelte påstår at han helbredet syke, mettet de sultne og, ja, stod for det meste som var godt. Kanskje var han til og med sønn av Gud? Og sannsynligvis er det meste bare tøys og oppspinn. Ikke vet vi sikkert, men det vi virkelig vet er at ingenting har vel vært så storslagent og flott som Tim Rice og Sir Andrew Lloyd Webbers musikalske tolkning av denne forunderlige mannen og de tre siste dagene av hans liv. Deres musikkspill Jesus Christ Superstar (JCS) er noe enhver bør få med seg!

Så da JCS ble satt opp i vår hjemby Trondheim i vår, måtte vi selvfølgelig være der. Det la heller ingen demper på forventningene at det var Stephen Brandt-Hansen og Haldor Læg Reid som skulle spille henholdsvis Jesus og Judas. Stephen kjente vi godt til fra før av fra både Trøndelag Teater, der han i 2000 spilte samme rolle, fra koret i Wesenstund på TV-Norge og dessuten flere andre oppsetninger. Haldor var som kjent også med i JCS-oppsetningen på Trøndelag teater, men har også spilt mange andre forskjellige roller, bl.a. i de kjente musicalene Hair, Rent og Les Miserables. De fleste husker ham kanskje likevel som en av Norges mange sisteplasser i Grand Prix, med balladen "On my Own" i 2001. (Spør ikke oss hvordan det kunne skje.)

Konserten ble en fantastisk fin opplevelse, og det ble verken lagt merke til at tromhinner ble sprenget, at Stephen sang Getsemane feil eller at Haldor tok litt for mye av. Det hele var uforglemmelig og det skulle ta lang tid å lande trygt på jorda igjen etterpå. Det viste seg nemlig at høydepunktet fremdeles gjensto.

For da konserten var ferdig hang vi igjen utenfor med håp om et glimt av kjendisene. Og jammen dukket ikke etter hvert både Haldor og Stephen opp! Haldor ble veldig glad for den gode responsen på forestillingen.

Haldor Læg Reid

gen, og spesielt da vi presiserte at han var veldig flink, også i Grand Prix.

- De va vældi søtt av dåkker, syntes Haldor og det vanket både klem, kos og autograf på begge to. Stephen ble litt paff da vi ramset opp alle gangene vi hadde sett ham i rollen som Jesus, og spurte:

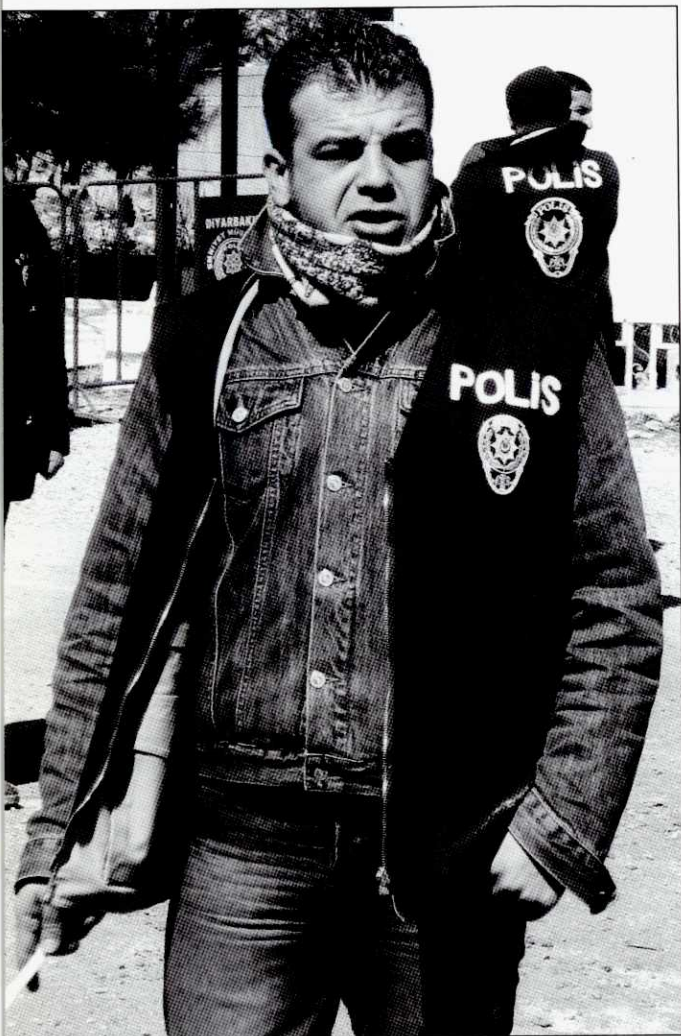
- Er dere lissom sånne orntlie fans dere 'a? Da ble det pinlig stillhet ei lita stund da vi plutselig innså våre fjortisfakter, men vi måtte da til slutt nikke oss enige i det. Stephen var uansett glad for at vi likte konserten og håpet at vi også ville komme og se andre oppsetninger med han.

- Kanskje vi sees igjen da? sa han til slutt med sitt uskyldige, men lure jesuglis. Og det skal han ikke se bort fra at vil skje!

Politi i skolegården

I de kurdiske byene i østlige Tyrkia er det blitt vanlig at politifolk er tilstede på skolen og i skolegården. Men ikke for å skape trygghet.

tekst og foto **Erling Folkvord**
erfolk@online.no

En politiprovokator fotografert på ei feiring av den kurdiske nasjonaldagen Newroz.

- Skolen er blitt et sted der politiet går inn for å misbruke ungdommer, for å ødelegge dem i stedet for at skolen skal være et sted for utvikling, vekst og utdanning, sier Ismail Kardas (22) til Rebell.

I millionbyen Amed (på tyrkisk: Diyarbakir) er Ismail leder for ungdomsavdelingen i DEHAP, Det demokratiske folkepartiet. Han sier at forbudet mot å bruke eget språk er et av de største problemene:

- Helt til ungene er 7 år er det nesten ingen som kan snakke tyrkisk. Vi opplever statens assimileringspolitikk allerede i skolen der alt foregår på tyrkisk. Barne snakker kurdisk heime, og mange forstår ikke hva lærerne sier før de går i fjerde eller femte klasse. De blir hengende etter i all utdanning. Staten prøver å omdanne barna, og omforme dem til tyrkiske nasjonalister. Rive opp deres kulturelle røtter. Fra barneskolen av må vi reise oss hver dag ved undervisningens begynnelse og si høyt: Jeg er lykkelig over å være tyrker.

- Resultatet er mange unge mennesker i dyp identitetskrise og psykisk ubalanse. De er verken kurdere eller tyrkere. Hvem er jeg? Hvem er vi?

Ismail sier bruk av alkohol og narkotika er økende, helt ned i ungdomsskolealder. Det er politi på skolene, men politiet overser problemet og bidrar slik til at ungdom mange

steder har enkel tilgang til rusmisbruk.

- Vi i DEHAP har en del prosjekter for ungdom med alkohol og narkotikatrøbbel. Vi legger det opp slik at det skal gi hver enkelt av dem en følelse av tilhørighet. Alkohol og dop er noe som staten ønsker å sette i system, i hvert fall i denne delen av Tyrkia. Staten vil forhindre ungdommene fra å bli kjent med og forstå sin egen virkelighet. Fyll og narkotikabruk bidrar til nettopp dette. Det er derfor staten ikke gjør noe for å stoppe eller begrense alkohol og dopspredning blant ungdommen her.

Farlig skoledag

For politiet, som samarbeider tett med lærerne, har helt andre oppgaver i skolene. Elif Tokay, som er DEHAPs kvinnepolitiske leder i Amed gir oss et ferskt eksempel:

- Ei jente på 16 år fikk oppleve hva politiet virkelig brydde seg om. En av politimennene ville stadig snakke med henne. Og ved en av kontrollene fant de til slutt en diskett i veska hennes. Den inneholdt informasjon fra DEHAP.

- Da sa lærerne at hun måtte slutte med dette: Det er ikke bra for deg å ha kontakt med DEHAP, sa de. Lærerne satte henne under press og krevde at hun skulle fortelle dem hva som skjedde i DEHAP. Hun ble kasta ut av klasserommet flere ganger da hun nekta å gi lærerne slike opplysninger. Hun ble stadig plaga på denne måten.

- Andre ganger opplevde hun at en lærer på vennlig måte spurte om hun kunne fortelle han hvem av vennene hennes som sang kurdiske sanger. Etter hvert fikk hun psykiske problemer på grunn av det økende presset lærerne la på henne. Hun fikk aldri være i fred. Til slutt tok hun sitt eget liv.

Feiring av den kurdiske nasjonaldagen i Diyarbakir

Det farlige ordet

«O store Atatürk. Jeg sverger at jeg vil fortsette framover mot det målet du viste oss, på den vegen du åpnet. Jeg gir mitt liv som en gave. Jeg er så lykkelig over å si at jeg er en tyrker.»

Denne troskapserklæringa til statens grunnlegger leses høyt ved begynnelsen av hver skoledag i Tyrkia. Lærerne kan ikke tillate det minste avvik. Men en av de siste skoledagene i november i fjor, skjedde det utenkelige. I en kurdisk landsby snautt 50 kilometer øst for millionbyen Amed (på tyrkisk: Diyarbakir) ble det tvungne ritualet plutselig brutt.

En av lærerne sa til 15 år gamle Bayram at nå var det hans tur. Han skulle stå framfor de 300 medelevene og lede an i den daglige hyllesten til Atatürk - alle tyrkeres far.

Bayram forteller at han vegra seg, og prøvde å slippe unna:

- «Jeg har vondt i magen. Jeg føler meg ikke bra», sa jeg til læreren.

Men flere lærere presset på, og Bayram måtte til pers. Han leste det innøvde ritualet slik han hadde hørt det hver eneste skoledag. Helt til han kom til det aller siste ordet.

- Jeg er så lykkelig over å si at jeg er en

kurder, sa Bayram.

Det gikk et sus gjennom elevflokken. Noe slikt hadde aldri hendt. Rektor reagerte lynraskt: Han sendte Bayram heim fra skolen. Så varsla han Politiet. For en slik handling var en åpenbar trussel mot grunnlovsbestemmelsen om statens udelelige enhet. Det hjalp lite at Bayrams far kom til skolen og ba om at sønnen måtte bli behandlet på mildeste måte.

Separatistpropaganda

Statsadvokaten var også rask med å skrive tiltalebeslutning. Han krevde at Statens Sikkerhetsdomstol i Diyarbakir skulle dømme Bayram til inntil 5 års fengsel fordi han hadde "oppfordra til hat og fiendskap på grunnlag av religion, rase språk eller regionale forskjeller".

Bayrams advokat, Muharrem Erbey, sier til New York Times at "denne saken er bare enda et eksempel på de krenkelsene som har

pågått jevnlig her i 15 år." Erbey arbeider til daglig for IHD, Menneskerettsføderasjon i Tyrkia.

Selahattin Demirtas, som leder IHDs Diyarbakirkontor føyer til:

- Læreren sender ikke en elev til politi og domstoler som tyv om han tar et viskelær fra en annen elev. Men straks det gjelder det kurdiske spørsmålet, selve ordet kurder, kommer lærerne med anklager om separatistpropaganda. Så ubøvelig er den tyrkiske staten.

Bayram ble til slutt frikjent da saken kom opp for Statens Sikkerhetsdomstol i Diyarbakir. Utenlandsk medieomtale var trolig en medvirkende årsak til dette.

Bayram forteller at han har gjentatt denne troskapserklæringa hver morgen siden han begynte på skolen:

- Men selv når munnen min sier at jeg er lykkelig over å være en tyrker, sier hjertet mitt at jeg er lykkelig over å være kurder.

Reclaim – alt er ødelagt

Martin Halldin skriver om sorgen over at alt Reclaim-bevegelsen har skapt har blitt ødelagt etter opptøyene første mai, og at oppgaven nå må være å begynne på nytt.

av Martin Halldin
www.etc.se

Jeg har deltatt på praktisk talt hver eneste Reclaim the City-fest siden de ble introdusert i Sverige i 1999, da Götgatsbacken på Söder i Stockholm ble blokkert for all biltrafikk og fylt med festende ungdommer. Jeg fikk et skikkelig kick da jeg innså at politikk ikke behøver å være stivt og kjedelig. At man faktisk kan kombinere det med fest og godt humør. Etter noen timer dro jeg derifra og

hjem til en kompis. Dagen etter ringte min daværende kjæreste og fortalte at hun hadde tilbrakt natta i varetekt. Sekundet etter min sorti hadde politiet angrepet folkemassen og pågrepet over 200 personer som ble nødt til å sove på politistasjoner i ulike deler av byen. Blant disse var flere unge tenåringer, som dessuten hadde blitt slått og truet av politiet.

Jeg ble naturligvis sjokkert over dette siden jeg ikke på noe vis hadde lagt merke til verken ødeleggelse eller dårlig stemning på festen.

Hasj og hakekors

En annen Reclaimfest jeg husker godt var da krysset Götgatan/Folkungagatan ble okkupert for en kveld. Det var glade mennesker overalt. Flammeslukere og en bil med musikk stod for underholdningen, og det var smil og godt humør i hver eneste kropp. Den eneste episoden inntraff da en maskert fyr klatret opp på taket til Göta Lejons inngangsparti og begynte å spraye på husfasaden ved siden av. Først skrev han "Hasj". Etterpå laget han et hakekors som skulle krysses over, men da gikk han tom for maling. Arrangørene slo av musikken og ei jente oppfordret ham gjennom de store høytalerne til å slutte. "Du ødelegger for alle oss andre", husker jeg at hun ropte.

Ganske riktig. Når jeg senere på kvelden så nyhetene på tv var det dette som hadde fanget journalistenes oppmerksomhet: En fasade besudlet med ordet Hasj og et hakekors. Dermed var hele poenget med festen vår overskygget.

Dette gjorde meg naturligvis utrolig skuffet siden jeg absolutt ikke syntes at mediebildet stemte med det jeg hadde opplevd i virkeligheten. Samtidig ble jeg skikkelig forbanna på fyren som hadde ødelagt for alle andre, akkurat som arrangørene hadde sagt.

Bildene er tatt i forbindelse med demonstrasjonene mot EU-toppmøtet i Göteborg i juni 2001.

FOTO: NORA NYSTUEN

Skuddene i Göteborg

En fest som også ble holdt i Reclaim the Citys navn var det skjebnesvangre arrangementet under EU-toppmøtet i Göteborg da politiet skjøt og skadet tre personer. Kanskje arrangørene burde ha innsett det umulige i å lage en gatefest da urolighetene allerede hadde pågått i flere dager og både politi og demonstranter var utkjørte og på grensen til sammenbrudd. Jeg ankom Vasaplassen straks etter at skuddene hadde falt og ble på gråten over at mennesker i det hele tatt kunne behandle hverandre med sånn brutalitet og ufølsomhet.

Senere på kvelden da en antivoldsdemonstrasjon ble holdt på Järntorget, ikke

langt fra kollektivet jeg bodde under demonstrasjonsdagene ble vi omringet av flere hundre politifolk, noe som skremte livet av vennene mine. Det ble fine bilder for DN:s fotograf Sven-Erik Sjöberg, som tross i våre protester fortsatte med å trykke kameraet opp i ansiktet på oss. Bildet ble senere kåret til et av årets beste reportasjebilder. Vi anmeldte ham ikke, siden det ville bli for vanskelig for ,vennene mine.

Dagen etter skrek avisoverskriftene TERROR og KRIG. Jeg og en venn hadde haitket ned til Göteborg, men vi turte ikke å dra hjem til Stockholm på samme måte ettersom vi var redd for hvordan folk ville behandle oss. Så vi tok bussen.

Da jeg kom hjem kjøpte jeg et jakkemerke med teksten "Jeg er en trussel mot demokratiet" som en ironisk protest mot at alle vi som hadde vært i Göteborg for å demonstrere for et mer åpent Europa ble utpekt som voldsfikserte semiterrorister av mediene og av allmennheten.

Felles for de Reclaimfestene jeg har beskrevet, og flere andre jeg har deltatt i, er at de har hatt et uttalt antivoldstema. Ødeleggelsen har alltid vært minimal og fokus har ligget på å danse og ha det morsomt samtidig som man protesterer mot bilismen og det stadig mer krypende og inhumane offentlige rommet. Og i Göteborg har kvinneorganisasjoner arrangert egne

gatefester, fritt for det voldsforherliggende machotullet som mange menn i anarkistbevegelsen tiltrekkes av.

Men nå har noe gått galt. Eller rettere sagt – det har gått til helvete.

Agressivitet i lufta

På første mai i år befant jeg meg i Göteborg og spilte plater, og kunne dermed ikke delta i Reclaimfesten som skulle holdes i Berzelii park i Stockholm. I stedet festet jeg med Reclaim kvelden før. Siden det var valborg (allmenn festkveld i Sverige, red. anm.) hadde politiet veldig mye annet å tenke på enn oss, så de hadde bare beordret dit to stykker som jeg uten resultat prøvde å selge siste ETC til.

På kvelden etter at jeg hadde dratt hjem ble en pornobutikk i Andra Långgatan angrepet, på tross av arrangørenes og andre demonstranternes motvilje. Politiet anholdt og kjørte bort mellom 50 og 100 aktivister i busser.

To dager senere, den andre mai, pratet jeg med en venn i telefonen og fikk høre hva som hadde skjedd i Stockholm. Stureplan hadde blitt slått i stykker. Opptøyer. Vandalisering. "De slog sönder Stockholm", skrek kveldsavisenens løpesedler som igjen prøvde å overgå hverandre i krigsmetaforer.

Da jeg kom tilbake til Stockholm og forsøkte å få klarhet i hva som egentlig hadde skjedd viste det seg at bildet som vanlig var mer nyansert enn hva både media, politiet og demonstrantene ville ha det til.

At knusing av butikkvinduer hadde forekommet var klart og at et menneske hadde blitt skadet var også et faktum. Dette var ingen vanlig Reclaimfest, tenkte jeg.

En venn fortalte at hun allerede tidlig på festen følte en dårlig stemning. Det var ikke som det brukte å være. Det lå aggressivitet i luften.

I løpet av kvelden gikk både politi og sivilale amok i byen. En nær venn av meg fortalte at hennes femtenårige lillebror som hadde

gjemt seg i en park fordi han var redd, ble mishandlet av tre politifolk. De hadde tatt av seg hjelmene og sparket og slo på ham mens han lå nede, samtidig som de skrek "jævla svartskalle". Når mishandlingen var over reiste de ham opp og spurte om han hadde lært seg en lekse og om han skulle slutte å være punker.

Senere på akuttmottaket var det fullt av ungdommer som hadde blitt misshandlet av politiet. Noen skinheads som var på vei for å drikke øl hadde fått juling i forbifarten og satt blant punkerne. Politiet hadde gått berserk i byen og ukritisk misshandlet alle som kom i veien for dem.

I dagene etterpå leste jeg på Motkrafts hjemmeside at opptøyene var "fest og kommunisme". Ødeleggelsen av en billig urmakerforretning ble for eksempel

rettfærdiggjort med at det var et "intuitivt heideggeriansk angrep på den lineære tidssoppfatning". Min tidligere angst og skuffelse over hvor ille politiet hadde oppført seg ble nå ispedd et utrolig sinne over den forakt som visse innen det såkalt autonome venstre viste for den tragedien det innebar for gatefestkulturen at Reclaim the Citys fest hadde sporet av så fullstendig. At de ikke fattet at det som hadde inntruffet kom til å tjene høyresidas idéer om at politiet skal kunne bruke mer vold og at rettssikkerheten for individet blir dårligere.

Det gjør meg vondt å skrive, men jeg tror ikke at det kan komme til å kunne holdes noen flere fester i Reclaim the Citys navn. Jeg tror ikke at det over hodet kommer til å kunne arrangeres noen gatefester i de nærmeste årene.

Det er slutt med det for lang tid framover. Alt vi har klart å bygge opp er ødelagt. Nå må vi begynne helt fra begynnelsen igjen.

Om menn, øl og tennveske

Far svir biffen, mens mor snufser over potetsalaten. kjent bilde? Yes, det er sommer.

Når dette skrives er sommeren er over oss med sol, mygg og en eim av os og kull. Med andre ord grillsessong.

Fra hager, balkonger og engangsgriller det ganske land over flippes det burgere, svis nakkekotteletter og sprekker pølser. Rema har vært utsolgt for potetsalat i en evighet og forklaringen er selvfølgelig; grilling.

Grilling er for menn. Det er menn som griller, og da helst far i huset. Mor slaver på kjøkkenet, dekker bord, lager salat og potetsalat (for det var jo utsolgt på Rema). Hva gjør far? Jo far fyrer opp grillen. Vurderer mengde kull opp mot tennveske og ender likevel ganske ofte med en god slump for mye. Så drikker far

en iskald øl mens grillen får riktig temperatur. Gjestene kommer kanskje. Er det flere menn tar de gjerne diskusjonen om gass kontra elektrisk grill, mens noen sverger til trekull. Og de drikker flere iskalde øl for temperaturen er stadig for høy. Mor pus-ter ut og slår seg ned i en fluktstol som flyttes uttallige ganger da den står midt i osen. Grillen har endelig riktig temperatur og kjøttet legges på under høylytte marinade diskusjoner, far i huset sverger til en hemmelig oppskrift som har gått i generasjoner, i hvertfall to.

Mens kjøttet freser drikker far i huset nok en øl og feker litt med de fancy grillredskapene som har ligget nedpakket hele vintren og som han har lengtet etter å vise frem for nasbolaget.

Kjøttet deles ut og alle smatter fornøyd. Salater, sauser og potetsalater forbigås i taushet, her er det bare grillkjøtt som teller.

Etter runde nummer to har det blitt såpass mange duggfriske på far at kjøttet er svart, men det er som kjent bra for stemmen.

Nå skal det sies at min far ofte slipper til meg ved grillen og heller lager salat.

Det er en ordning vi begge er

fornøyd med og som jeg anbefaler flere fedre å prøve ut.

Når det er varmt gidder ikke jeg bruke masse tid på å lage mat. Da er det greit med noe som går kjapt og som smaker ganske friskt. Spinatpasta er en kjapp rett som er utrolig god. Jeg bruker billigste sort feta på Rema, rett og slett fordi jeg synes den er desidert best.

Hege Bae Nyholt
hegebn@sosialisme.no

Pasta med spinat og Feta

Dette trenger du:

1 pose frossen spinat
Litt smør
Fetaost
Salt og pepper
Pasta

Slik gjør du:

Surr spinaten i smør i en egen kjele mens du koker pasta. Spinaten trenger ganske mye salt og pepper, den smaker ikke så mye i seg sjøl, mest gress faktisk. Mens pastaen putrer og koker og spinaten godgjør seg kutter du fetaosten i terninger.

Slå av vannet på pastaen og bland i spinat. Helt til slutt har du i terningene med feta. Bland litt og kos deg i sola, eller i skyggen om du er av den sorten.

TIPSER

Dvask salat?

Har salaten blitt slunken og dvask i som-
mervarmen?

Fyll en bolle med iskaldt vann og gjer-
ne noen isbiter og legg salatbladene i.
Etter en stund får salaten sprøheten
tilbake.

(ml)

- musikalen om Rød Ungdom

av Eivind Winsvold
eivin@sosialisme.no

Regi: Sigrd Staurset...

...og Helga Feiring

Manus: Jørgen Strickert og Eivind V. Rutle

- MI-bevegelsen har lenge skreket om å bli en musikal, sier Eivind Volder Rutle og Jørgen Strickert. Mens natta senka seg over den sosialdemokratiske sommeridyllen Utøya lørdag 9. august fikk Rød Ungdoms sommerleir oppleve urframføringa av (ml) - en musikal om rød ungdom.

- Rolig kammerater, is i magan, nå ere sånn atte den rektige linja vil vokse fram i kamp mot de feilaktige linjene, forklarer en ung Tron Øgrim i RU-eren Øysteins skikkelse. Året er 1967, og SUF holder sommerleir på Tromøya, mens bruddet med SF nærmer seg. - No er snart alle i SUF maoistar, jubler SUFs bebrillede reisesekretær.

Ensemblet med ti skuespillere og et seksmannsorkester bruker to timer på å synge og danse seg gjennom ml-bevegelsens 40 år lange historie, fra Tromøya i 1967 og bruddet med SF i 1969, og til dannelsen av AKP (ml) og Rød Ungdom i 1973, samt den mye

omdiskuterte fråsegna mot homofili i 1977. Vi følger bevegelsen helt fram til Rød Ungdom og Sosialistisk Ungdoms rekordstore sosialismekonferanse Manifest'02.

- Ingen bevegelse har sunget så mye, eller hatt så mange intriger, sier Eivind Volder Rutle. Sammen med Jørgen Strickert har han skrevet manuset til (ml)-musikalen. Teksten er respektfull, men samtidig kritisk, til det ml-bevegelsen har fått til siden den gradvis ble til på 1960-tallet.

- Både teksten og musikken er spesialskrevet til Rød Ungdoms sommerleir, forsikrer Rutle, som er meget fornøyd med at de drøyt 20 involverte leirdeltakerne lyktes med å øve inn og sette opp en hel musikal i løpet av fem dager.

- Jeg har bare bada en gang på hele sommerleiren, sier regissør Helga Feiring, som sammen med Sigrd Staurset har brukt en av sommerens varmeste uker på å terpe replik-

ker og øve dansetrinn med de ti skuespillerne.

- Publikumsresponsen var overveldende, fortsetter hun. - Vi fikk trampeklapp etter forestillinga, og solid ros for både manus, musikk og ikke minst den svært dyktige framførelsen både skuespillerne og musikere stod for. Dette lover godt for dem av oss som mener at det å arbeide med kultur er helt avgjørende for en radikal bevegelse.

- Vi har stått opp før de andre har spist frokost, og holdt på til lenge etter at de fleste har gått og lagt seg, skyter Staurset inn, men hun forsikrer at hun likevel ikke angrer et sekund på at hun ga seg i kast med prosjektet.

- Å satse på kultur er et være eller ikke være for oss når vi vil nå ut til folk flest. Og dette er bare begynnelsen, avslutter Rutle, Feiring og Staurset.

Vakkersommerfuglen min

hva er det spør du
hva det er sier jeg
hvorfor svarer du alltid med spørsmål sier
du
jeg spør gjør ikke du også
du sier ingenting

svarer ikke
svar meg
jeg er ikkevitende
du er rar
du er vakker
du er min
vakkersommerfugl

jeg smiler ikke
du er også ikkesmilende
svar meg
ikke med spørsmål

hva er det
hva det er
du spør
det er jeg som svarer

vi er en sluttet sirkel
som ulmer av sint ild
over at det ikke er mulig å samtale
svar meg
svar meg
kan du flytte deg
forstår du ikke at du forstyrrer meg med
stillheten din

Ble du provosert nå?

MARILYN MANSON: THE GOLDEN AGE OF GROTESQUE
(Interscope/Universal)

USA sin favoritt-badboy er tilbake etter tre år hvor mørkemannen levde relativt tilbaketrukket uten de største kontroversene. Marilyn Manson starta som lik-som-satanist som gikk ut i media med knokler og bein som han og bandet visstnok hadde gravd fram fra sin lokale kirkegård, og dermed var skandalene og hypen i gang. Glam/Gothrockeren Manson appellerte vel først og fremst til outsiderene i samfunnet, men erobrer fortjent stadig større lyttermasser selv om staffasjen til tider tar overhånd. Med dagens minimalistiske retro-rock-trend

høres Manson utdatert ut, og det er dessverre ikke stor musikalsk utvikling å spore. Men de glimter tidvis til, spesielt i **This Is The New Shit**, swinglåta (!) **Doll-Dagga Buzz-Buzz Ziggety-Zag** og i den cabaretlignende tittelsporet. Dette kunne faktisk blitt en veldig bra EP hvis de hadde kuttet ut de siste fl av plata, men de lar seg i stedet for på med industriell tenårings-angst hvor det meste blir kjedelig og rituelt. Hvis Marilyn Manson VIRKELIG vil provosere bør han skrape av seg sminken og lage ei kôntriplate.

Superenergisk
punkrock **REBELL**

MY CHEMICAL ROMANCE: I BROUGHT YOU MY BULLETS, YOU BROUGHT ME MY LOVE
(Virgin)

Dette virker som en trivelig gjeng. Debutplata til fem fyrer på noen-og-tjue fra New Jersey, som blir spådd en kometkarriere av amerikansk presse, har en nesten sykkelig ekstrem intensitet, et knippe glimrende låter og en humor man ikke skulle kunne forvente av illsinnte punkegutter. USA har en god tradisjon på surfpunk i f.eks **Offspring** og **NOFX**, og **My Chemical Romance** følger opp dette med en catchy utgivelse som fortjener å selge i bøtter og spann. Aller best er småhiten **My Lady of Sorrows** hvor vokalist Gerard i løpet av drøye to minutter både høres ut som om han er på nippet til å grine, samtidig som han vil gå i strupen på deg. Han benytter seg vel kanskje vel ofte av punketrikset med å bare *nesten* nå opp på de høyeste tonene, men når resten er så bra er dette lett å bare skrive på sjarmerendekontoen. Eneste måten å få tak i plata på er gjennom hjemmesidene til Eyeball records, og ved bestilling der får du jaggju fleske meg plata og porto for under hundrelappen. Du har ikke råd til å la være, og så er det i tillegg stilig å oppdage bandet før kompisen din gjør det. På den sedvanlege takkesida i kâvveret bruker trommis Matt anledningen til å takke : Grand Theft Auto 3, mannen som oppfant pizza, og katta si Smorris. Sjarmtroll.

Psykedeliske små grønne menn

WE: LIGHTYEARS AHEAD
(Black Balloon Records)

REBEL

Norske Black Balloon Records slår til med enno ein knallutgivelse. I tillegg til **El Caco** står Oslobandet **WE** med beina solid planta i stonerrocken, men der **El Caco** satsar på riffbasert fuzz er **WE** av det meir speisa slaget. Sist dei gav lyd frå seg var på siste Equicez-singelen, kor dei saman med hiphoparane dro ein **Aerosmith/Run-DMC** i den enormt gode **Blind**. Minialbumet **Lightyears Ahead** stadfestar at **WE** står for det mest nyskapande, og samtidig det mest retrospektive i norsk rock for tida. Førstelåta **Kickin'** kunne liksågodt vore ein gamal **Deep Purple** låt frå søttitalet, og med seige gitarar og med ein lettgjenkjennelege vokalist Thomas Felberg er dette lekent og fjellstøtt. EP-en avsluttas med monstrøse **Freak Capitol of the Universe** kor **WE** tjuvlianer basslinja frå **Motorpsychos The Wheel** og lagar 14 minuttar spacerock frå helvete som får deg til å angre at du ikkje går på syre. Seks spor, fire ekte låtar, 29 minuttar lovar godt for kommande album. It will blow you away, som dei seier der borte.

Å så skummelt. Not!

DIV. ART: MATRIX RELOADED
SOUNDTRACK (Warner)

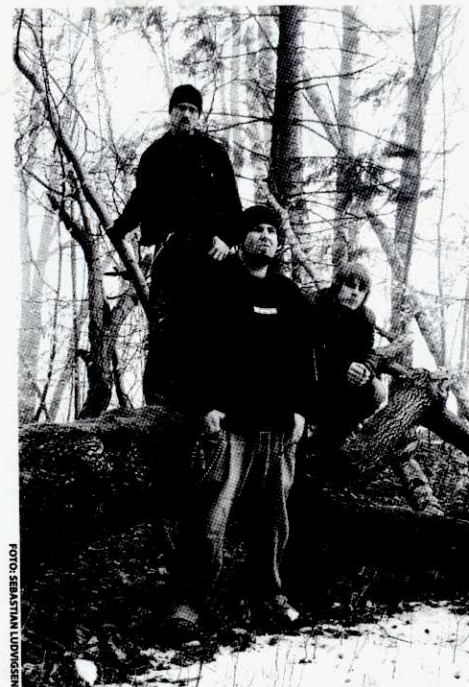
REBEL

Eit soundtrack i ein film bør ideelt sett smelte saman med bileta, og vere med på å dra filmen vidare, gjennom å understreke stemningar osv. Ein dyster actionfilm som **Matrix Reloaded** treng sjølv sagt dyster musikk, men av frykt for å vere ukommerisielle har regissørbrødrene Wachowski feilaktig funne ut at det skumlaste som finst er industriell fjortisrock. **Marilyn Manson**, **Linkin Park** og **Deftones** bidrar alle med spor frå sine nyutgitte album, (tilfeldig? neppe!), mens Kristenrockarane i **P.O.D** har fått lov til å besudle filmen med sin uengasjerande **Sleeping Awake**. På trass i at dei har gitarar med strøm i kan du nesten høyre at dei gjespar mens dei spiller. Det er heller ikkje det beste teiknet når det beste sporet på eit soundtrack frå framtida er **Rage Against the Machines** fem år gamle **Calm Like A Bomb**. CD nr 2 inneheld utdrag frå scoreit/lydsporet frå filmen og er betre enn dei fleste av låtane, uten at det er nokon spesiell grunn til å kjøpe plata.

Diesellukt fra Lillestrøm-trio

EL CACO: SOLID REST
(Black Balloon Records)

REBEL

Enkelte vil karakterisere dette som stoner-rock, uten at det vel er helt dekkende. **El Caco** (skurken) leverer breibreint og variert rock med røtter i både gammel grønsj og nyere nymetalband. Dei høyrest ut som **Tool**, før **Tool** vart eit innadventd kunstnarband, og **Motorpsycho** før dei starta med hippiejazz. Med en nesten absurd mengde fuzz på gitar og bass er dette blytungt, riffbasert og fengende, selv med vokalist Øyvind Osas tidvise svartmetallkauking. Når det er sagt gjør Øyvind Osa en veldig sterk jobb på vokal, men det kan tidvis høres ut som om produsent Daniel Bergstrand ønsker å gøyne vokalen i bakgrunnen, noe han absolutt ikke har grunn til.

Best er perlen **Mrs. Coma** som er platas softeste låt uten at det på noen måte er en ballade. Her kommer de **Tool**-lignende riffa best fram, og Osas vokal kunne likeså godt være tatt fra Seattle på starten av nittitallet. **El Caco** er sammen med **We**, **Camaros** og **Lowdown** på norske Black Balloon Records, Norges mest spennende metallabel for tida.

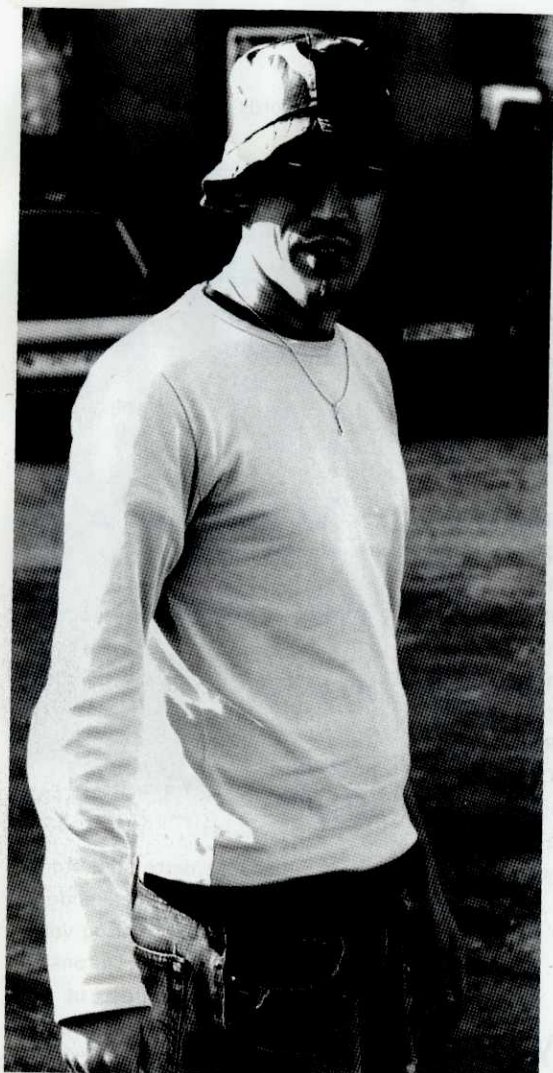
Lyden av triste menn som har sett litt lys

RADIOHEAD: HAIL TO THE THIEF
(Parlophone/EMI)

REBEL

Verdas beste sytekoppar er altså tilbake. **OK Computer** frå 1997 blir med jevne mellomrom kåra som verdas beste plate, men det har vore litt opp og ned med Radiohead etter dette. Dei eksentriske, elektroniske og eksperimenelle **Kid A** (2000) og **Amnesiac** (2001) vart hylla av kritikarar og diehardfans, men nådde aldri ut til dei store massene, noko som kanskje ikkje heller var meininga. Radiohead har aldri kledd rollen som brautande stadionrockarar. Men med **Hail To The Thief** er dei i alle fall *delvis* på vei opp frå dei bekmørke djupa kor ingenting har meining eller spelar nokon rolle. Dei er faktisk så optimistiske og glade for tida at

vokalist og sjefsring Tom Yorke faktisk stiller opp på intervju, noko som er ytterst sjelden. Men det er framleis mykje tristesse i radiohovuda. Plata startar hardt den supre britrock-låta **2+2=5**, og er saman med **Go to Sleep**, **There There** og **Wolf at the Door** eksemplar på Radiohead på det mest tilgjengelege. Rundt regna er det omtrent ein tredel kvar av rock, sær elektronika og dødsmesser på plata og med ein opplagt Tom Yorke blir dette faktisk mykje betre enn mange hadde frykta. Platetittelen henspeler forresten på presidenten i Land of the Free, Home of the Brave.

av Stein Hoem
steinkh@hotmail.com

Bærtur på engelsk

JESTER: BEAUTIFUL DECAY

Rythm and Rhymes / Harlequin Productions

REBELL

Jester har vel alltid vært mer av en produsent enn en rapper, så når han nå for annen gang beveger seg ut på en solo-tripp, så blir en stakkar sittende igjen med svært blandede følelser. Det funka greit de gangene han har lagt ned et par vers sammen med **Gatas Parlament**, men en time med Jester på engelsk blir litt i meste laget. Ikke funker det spesielt bra heller. Jester er et argument i seg selv for at enkelte bør holde seg til morsmålet. Dårlig engelskuttale og rim som "So what if i'm philosophical? Man, you scared. Think I'm gonna take away your pride? Hmmm, that's weird" får det ikke akkurat til å bruse i et gammelt hip hop-hjerte.

Men likevel, det kunne ha vært

verre. Fete beats og et par gode opptredener fra **Don Martin** redder skiva. Hadde Jester bare ikke vært så moralistisk av seg. Å bruke opp folks tid på å disse andre rappere for deres klesstil og å stige opp på sin høye hest for å prøve å redde ungdommen fra marijuana og alkohol blir for drøyt. Alt som gjør bruk av superlativer påkrevd glimrer her med sitt fravær her, for gjennomgangsfølelsen er at det blir for platt og kjedelig. Det er ikke det folk vil ha. I hvertfall ikke jeg og de fleste andre. Men han skal likevel ha et stort pluss for god produksjon og sangene **Journey** og **Represent What?**. Men det holder dessverre ikke til å bære et helt album, det blir litt for tynt. For all del, Jester er utvilsomt en av Norges beste produsenter, men i fremtiden bør han kanskje holde seg til å produsere andre rappere. Det funker best på den måten.

Norsk hip hop i verdensklasse

Duoen **F'em** og **Cast** i Equicez er to som det er verdt å merke seg. De herjer for tiden de norske hitlistene med gladlåten **Barnslig**, med selveste **Atle Antonsen** på plystring, og representerer på de aller fleste måter en ny era i norsk hip hop. For så høy standard og kvalitet skal du lete lenge etter, selv på verdensbasis. Hit-singelen med herr **Antonsen** representerer på ingen måte

dette albumet, selv om den er artig. For det meste av den 69 minutter lange skiva er fylt med samfunnsbevisste og skarpe tekster, kombinert med god og original produksjon og flotte rim. Her blir alt fra bin Laden til Carl I. Hagen og fyllekuler tatt opp. Og best av alt: Jeg kan ikke finne et eneste nød-rim, noe som forekommer svært hyppig i norsk rap. Noe annet som er svært positivt ved Equicez

EQUICEZ: STATE OF EMERGENCY /
GENERATION EQUIZ
Pass it Records

REBELL

er at man får i både pose og sekk når det gjelder språk. **F'em** rapper nemlig på engelsk, mens **Cast** rapper på norsk, og begge deler funker faktisk usedvanlig godt. Dette er på mange måter en historisk utgivelse når man ser på kvalitet og standard. Er du både hip hop-fan og kar for din kilt, så er dette en cd du bør gå til anskaffelse av snarest.

En annerledes reiseskildring

Hva blir resultatet når en velstående amerikansk journalist bestemmer seg for å bli skitten under neglene?

av Camilla Valle Bakke
camilla@kriminell.com

En bok, selvfølgelig. Denne våren ble boken "Kjøpt og underbetalt" av Barbara Ehrenreich oversatt til norsk. Dette er en bok som omhandler det virkelige USA langt unna slik du får se det i muntre TV-serier. Dette er en skildring av en noe uvanlig reise inn hos de laverestående klassene i et samfunn hvor det ikke har eksistert noen fagbevegelse eller velferdsstat å snakke om. I et samfunn hvor individualisme er standaren, hvor det er du selv som skal bygge hele din framtid, og hvis du ikke klarer det blir det ditt problem. Boken handler om de som sluker den amerikanske propagandaen råest, om de som nesten ikke har råd til mat og som bare kan drømme om et eget soverom.

Ehrenreich ville gjøre litt ordentlig journalistisk håndtverk: Gi opp sin beskyttede middelklassetilværelse for en stund, ta seg vanlige arbeiderklassejobber og forsøke å leve av lønna. Målet var å finne ut hvordan livet var i verdens rikeste land hvis jobben din er i kassa på Walmart, som servitør på en stressende fastfoodrestaurant eller som vaskehjelp hos The Maids, og ti timer pluss overtid er vanlig arbeidsdag.

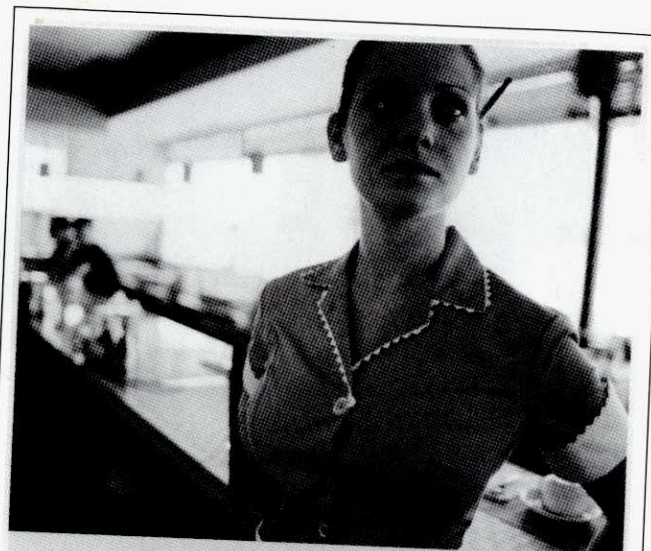
Lønningene er lave, arbeidsforholdene elendige og rettighetene få eller ingen. Vi blir kjent med kollegene og får høre om deres liv og hva de gjør, og hvordan de bor. Ei er glad fordi hun har fått tilatelse til å parkere bilen hun bor i på parkeringsplassen til jobben sin for en stund. Vi får også høre hvilke perspektiver de har på livet og hvordan de ser på sin egen situasjon.

Boka er vanskelig å legge fra seg fordi du

"bare må vite hvordan det går". Den drar oss med inn i et liv, et samfunn og en fattigdom så intens at det får det til å gå frysninger nedover ryggen på oss.

Ehrenreich har her skildret de som holder USA oppe, de som må lide for de mer velstående amerikanernes servicehunger, veldig levende og med mye humor. Av og til kan amerikanernes måte å gjøre ting på være så groteske og særegne at du ikke kan annet enn å le. Vi opplever godheten de ansatte imellom, hvordan de hjelper hverandre med å komme gjennom arbeidsdagen.

Med denne boken skriker Ehrenreich etter den akademiske klassen og politikerens oppmerksomhet og vilje til å gjøre noe. Hun sier at fattigdom ikke bare er lave lønninger og statistikk, fattigdommen er derimot en konstant trussel, det er noe man må leve med og frykte hele tiden. Og hun advarer om at hvis ikke noe skjer så kommer de selv til å kreve å få betalt det de er verdt.

Barbara Ehrenreich

KJØPT OG UNDERBETALT

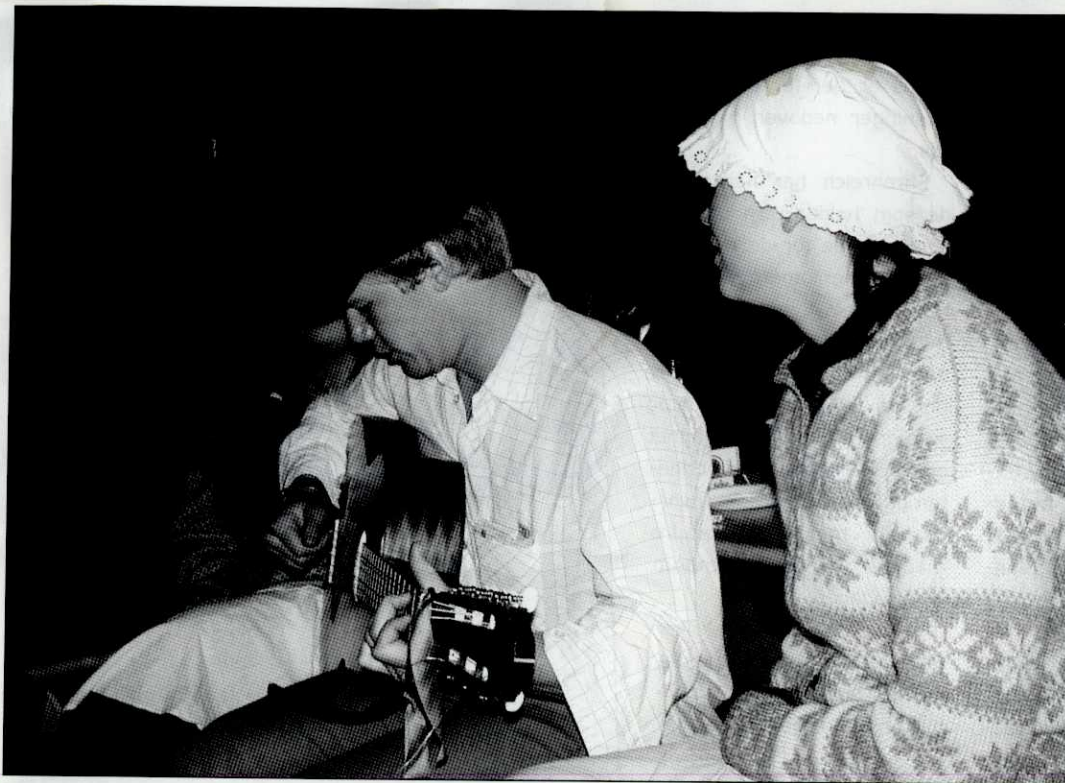
Om (ikke) å klare seg i Amerika

FORLAGET OKTOBER

Festivalsommer

Sommeren er for mange ensbetydende med festival. Alt fra små, pussige venneprosjekter til enorme pengemaskiner.

av Hege Bae Nyholt og Kjersti Engen Marsdal
hegebn@sosialisme.no | enlodin@hotmail.com

Vømmølfestivalen: Vadmel, karsk og det godlynnabygdedyret.

Vi har kikket nærmere på tre festivaler som skiller seg fra hverandre i både form og innhold: Vømmølfestivalen, Roskilde og Moldejazz.

Bærre Vømmøl

En av sommerens første festivaler går av stabelen i ei lita bygd i Trøndelag, Vømmølfestivalen i Verdal. Man skulle kanskje tro at en festival bygd rundt et orkester fra 70-tallet, Vømmøl spellemannslag, måtte bli en smal festival med spinkelt oppmøte. Men det ble snarere motsatt. I

løpet av de fire dagene festivalen varte var det i år over sju tusen besøkende.

Årets festival ble avsluttet med musikk fra seks ulike scener den siste kvelden og natta. Det var ikke til å unngå at en og annen låt ble gjentatt, uten at det så ut til å plage noen av festivaldeltagerne. Hvor enn man snudde seg var det glade mennesker kledd i vadmel, gjerne med en kaffe i hånda, mens de sang med om "arbeidslaget hans Johannes Johansen" og "Johanna i juvet."

- Vømmølfestivalen en tilstand hele Verdal befinner seg i, hevder medieansvarlig Jostein Grande i Vømmølfestivalens ledelse. Festivalen drives på dugnad, og på spørsmål om en lignende festival kunne vært arrangert for eksempel i Trondheim fnyses det høylytt. Her trengs det godlynnabygdedyret, påstås det i kor rundt bordet. Men byfolk er hjertlig vel-

kommen, og det settes opp busser fra fjern og nær for å delta på festivalen. Neste år er det vømmølår, og da lover Grande at festivalen vil bli uforglemmelig.

I got erection

- Roskilde er en enorm fyllefest med musikk som alibi, mener Inga Marthe Eilertsen, mangeårig festivaldeltaker. Men hun synes det er et godt alibi. Roskilde gir mulighet til å se verdenskjendiser, og kanskje mimre tilbake til den gang man sverga at "metal is the law".

- Og så er det kult å ha festivalbåndet rundt håndleddet etter at festivalen er over, hevder Eilertsen. Gjerne flere bånd som vitner om mange års svette og slit.

Men Roskilde er mer enn bare fyll. Festivalen har siden starten vært sjølerklært progressiv. Blant annet er det ingen som tjener seg rike på den, i motsetning til Quart her hjemme. Noe av overskuddet føres tilbake til organisasjonen og neste festival, mens deler går til et veldedig formål. I år var det prosjektet Hello Peace, som jobber for dialog mellom palestinere og israelere, som mottok pengene.

Festivalen er basert på frivillighet, og 18.000 funksjonærer stiller opp for at alle skal ha det bra. I tillegg bidrar den gode stemningen og folks godvilje stort til at festivalen hvert år blir oppsummert som en suksess. Fellesskapet ble i år særlig uttrykt gjennom avsynging av en strofe fra en av de store trekkplasterne, Turboneger: "I got erection!"

Samhørigheten er trolig også medvirkende til at det er få tilfeller av vold og bråk på Roskilde, til tross for at det er samlet rundt 80.000 tildels fulle og dopede mennesker på et lite område. Da Rebells utsendte var vitne til en av de fem voldsepisodene som utspant seg i løpet av festivalen, dukket det kjapt opp et titalls personer og fikk stanset det hele.

Spøkelsesby blir jazzsentrum

Ei uke i året forandres Molde fra en traust kystby som satser på roser og Røkke til Norges jazzsentrum. Det spilles fra et titalls scener spredd utover byen, og gågate er nesten uframkommelig på grunn av alle salgsbodene og panfløytespillerne.

I år var programmet til Moldejazzen fullt av høydepunkter. Dessverre var det ikke mange unge folk å se blant publikum. Det besto i all hovedsak av foreldregenerasjonen som hadde funnet fram bebop-foten. Derimot var utøverne halvparten så gamle som sitt publikum. Jazzmiljøet i Norge har fått en rekke musikere som hevder seg i verdensklasse, mange av dem kommer fra

Roskilde: Fyllefest med musikalsk alibi

jazzlinja på musikkonservatoriet i Trondheim. Her kan det nevnes band som Dadafon, Urban Connection og Farmers Market. Sistnevnet hadde en konsert med saksefonisten Michael Brecher som i etterkant omtales som historisk. Jeg brukte i alle fall lang tid på å få beina ned på jorda igjen. Dadafon omtaler seg sjøl som knirkepop, men for undertegnede lød det riktig så melodisk. Kristin Ambjørnsen har en fantastisk stemme og fortjener betegnelsen hulder fremfor noen.

Men hvor er ungdommene? Vi fant dem i hovedsak på to steder: Også Jazzfestivalen i Molde drives av frivillige funksjonærer, og her er det flust av unge mennesker. Billettene er dyre, og å være funksjonær er for mange eneste mulighet til å få med seg flere konserter under Moldejazz. Kanskje ville det være en idé å innføre studentpris for å trekke flere fra den yngre lytterskare?

Det andre stedet var på jazzcampen, som dessverre har lite med jazz å gjøre. Svært mange av camperene gikk ikke på en eneste

konsert, og noen sparte pengene til Dum Dum Boys og Kaizers Orchestra på lørdag kveld. Noen fikk nok opplevelsen ødelagt av at Preple var full og tidvis sang surt, og at resten av bandet ikke anstrengte seg stort på scenen. Men de fleste var nok så lykkelige over at Norges største rockeband igjen er på senen at de tilgir det meste. Og Kaizers Orchestra hadde varma opp publikum så godt at det skulle mye til for at stemninga skulle være noe annet enn på topp.

Svette, urin og musikk

Festivallivet er både de store konsertopplevelsene, de konsertene en husker fint lite fra, og ikke minst de bandene en snubler over som gjør at en etterpå føler at en har oppdaget noe stort. Festival er å leve ei uke uten dusj og gå rundt i en stram eim av urin, men likevel være strålende fornøyd.

For vi liker det jo. Svette netter i telt. Lite søvn og, for mange, desto mer øl. Kanskje en flørt mellom bardunene eller oppe ved scenen. Og ikke minst musikken.

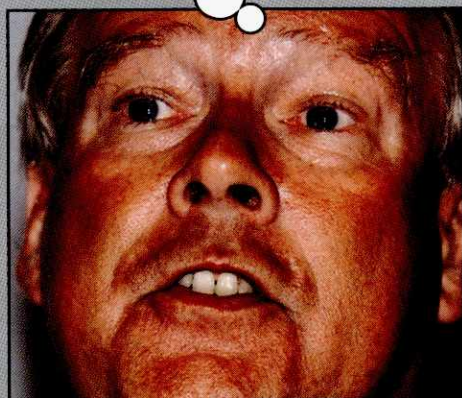
Er det noen
som vil styre
sammen med
meg?

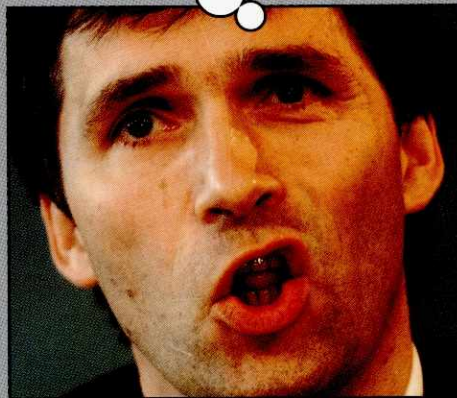
VALG2003

Dette årets valgkamp kommer til å bli spesielt spennende med tanke på at Jens Stoltenberg har valgt slagordet **sammen** som hovedtema for valgkampen. Slagordet er valgt fordi det er **sammen** politikerne skaper høy arbeidsledighet. Det er **sammen** de kutter overføringene til kommunene. Det er **sammen** politikerne gjør det nærmest uvesentlig hvem man stemmer på. Det er **sammen** med rikingene politikerne sender regninga rett i fanget på deg. Lykke til med årets valg, stem **sammen**!

Håper ikke noen ser meg
sammen med folk med
suspekke meninger om
mørkhudede innvandrere.

Hvis jeg tar meg **sammen**
nå kan jeg kanskje lage
skikkelig trutmunns for å
sjarmere velgerne tilbake
til oss.

Håper ikke noen blander
sammen sex-forbrytelser
med Krf. Er det forresten
bedre å være israelsk
sex-overgriper enn pales-
tinsk? Det må jeg sjekke
før det braker løs...

